

EXAMENSARBETE

MANDA TUOMAINEN

**Beskrivning av hästrelaterade aktiviteters användning
som medel i terapi**

MANDA TUOMAINEN

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Ergoterapi
Identifikationsnummer:	2490
Författare:	Manda Tuomainen
Arbetets namn:	Beskrivning av hästrelaterade aktiviteternas användning som medel i terapi
Handledare (Arcada):	Denice Haldin
Uppdragsgivare:	Stall Team Rufus
<p>Sammandrag:</p> <p>Examensarbetet är en kvalitativ observation studie. Syftet med denna studie är att beskriva hästrelaterade aktiviteter användning som medel i terapin. Arbetet är ett beställningsarbete för ridterapistallet Team Rufus.</p> <p>Som referensram används CMOP(The Canadian Model of Occupational Performance), med betoning på miljöns påverkning hos individen. Urvalet gjordes strategiskt, tre barn valdes ut av terapeuten för studien.</p> <p>Frågorna i studien är följande:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vilka är målen för de enskilda klienterna? 2. På vilket sätt stöder de olika hästrelaterade aktiviteterna delmålen i den individuella terapin? <p>De hästrelaterade aktiviteterna används mångsidigt för att uppnå målen för terapin. Terapeuten jobbar ändamålsenligt utgående från den fysiska samt sociala miljön för att stöda målen för terapin.</p>	
Nyckelord:	Ridterapi, aktivitet, aktivitetsutförande
Sidantal:	34
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	11.1.2010

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Occupational therapy
Identification number:	2490
Author:	Manda Tuomainen
Title:	"Description of horse-related activities, use as resources in therapy"
Supervisor (Arcada):	Denice Haldin
Commissioned by:	Stall Team Rufus
<p>Abstract:</p> <p>The thesis is a qualitative observational study. The purpose of this study is to describe horse-related activities used as a means of therapy. The work is a custom work for therapy stable Team Rufus.</p> <p>The frame of reference used is the CMOP(The Canadian Model of Occupational Performance), with an emphasis on environmental influences of the individual.</p> <p>The sample was undertaken strategically. Three children were selected by the therapist for the study.</p> <p>The questions in the study are as follows:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. What are the aims of the individual clients? 2. How to support the various horse-related activities to suite associated aims of the individual therapy? <p>The result shows that the horse-related activities helps in achieving the aim of the therapy. The therapist works effectively on the basis of the physical and social environment to support the aim of the therapy.</p>	
Keywords:	Hippotherapy, activities and occupational performance
Number of pages:	34
Language:	Swedish
Date of acceptance:	11.1.2010

INNEHÅLL

1	INLEDNING	6
2	BAKGRUND.....	7
	2.1 Ridterapi.....	7
	2.2 Team Rufus.....	11
	2.3 Hästrelaterade aktiviteter användning på Team Rufus... ..	11
	2.4 Teoretisk referensram.....	12
	2.4.1 Aktivitet och dess betydelse för individen.....	13
	2.5 Tidigare forskning... ..	15
3	SYFTE SAMT FRÅGESTÄLLNINGAR... ..	18
4	METOD... ..	18
	4.1 Urval och datainsamling.....	18
	4.2 Dataanalys.....	19
	4.3 Etiska reflektioner.....	19
5	RESULTATREDOVISNING	20
	5.1 Stallmiljö... ..	20
	5.2 Hästrelaterade aktiviteter.....	22
	5.3 Målen för den individuella terapin.....	22
	5.3.1 Stallaktiviteter.....	22
	5.3.2 Ridaktiviteter... ..	23
	5.4 Sammanfattning.....	24
6	RESULTATDISKUSSION.....	26
7	METODDISKUSSION.....	27
8	IMPLIKATION.....	29
	KÄLLOR.....	30
	BILAGA 1	
	BILAGA 2	

1 Inledning

Barn med funktionsnedsättning har ett behov av att vara aktiva. Trots sin nedsättning behöver deras behov av aktivitet samt medverkan, stimuleras.

Människan har ett medfött behov av att kommunicera med naturen, samt ett behov av rytm samt rörelse som ger uttryck för livsglädje. Husdjur tillfredställer många av dessa behov, som ofta leder till en hälsosammare livsstil. Vid ridterapi används hästen som ett slags redskap för terapin. Hästen är dock lättare att få kontakt med och stallmiljön stimulerar människan till en egen inre aktivitet till för sin omgivning (Håkansson et al. 2007 1-2 s.).

För mig har alltid naturen samt djuren spelat en stor roll för hela min uppväxt. När jag var liten var det helt klart för mig vad jag ville bli som stor, hästkötare. Senare kom jag i kontakt med handikapp ridning och senast under mina närvårdar studier började tanken om ridterapeut ta form i mitt huvud. På något sätt är det väldigt fasinande hur en ryttare som saknar sin syn eller har något annat slag av nedsättning blir som en ny människa när hon kommer till stallmiljön samt kommer upp på hästryggen. Glädjen samt närheten till detta stora och härliga djur ger en känsla av välbehag samt att klara av någonting och man hittar en ny riktning i sitt liv. Under mina studier som ergoterapeut kom jag i kontakt med många olika ridterapeuter samt deras arbete, vare sig det gäller vuxna eller barn som får ridterapi är det alltid tryggheten och närvarandet av hästen och terapeuten och samt miljön som är början till en god rehabilitering.

I framtiden hoppas jag på att få kombinera mitt yrke med mitt kära intresse hästar samt ridning.

Iden till detta arbete kom från en av mina praktiker vid ridterapi stallet Team Rufus.

Mitt intresse för målinriktad aktivitet har växt under studiernas gång. Med denna studie vill jag få en bättre förståelse för hästrelaterande aktivitetens användning i ergoterapi.

2 Bakgrund

I detta kapitel beskrivs vad ridterapi innebär samt kort om verksamheten vid stall Team Rufus. Skribenten tar också upp aktivitetens samt aktivitetsutförandets betydelse för människan.

2.1 Ridterapi

Terapeutisk ridning har användts sedan de forna tiders greker. Redan år 600 f Kr kunde man se fördelarna i effekten av ridning. Man förstod redan då att hästen inte bara är ett färdmedel utan kan också användas till att förbättra en handikappads livssituation.

Ridterapi är en från synsätt relativt ung terapiform. De första studierna om ridterapins inverkan på människan gjordes under 1870- talet. Det var en fransk läkare som började använda ridning för sina patienter med neurologiska skador, han påvisade att ridningen var till hjälp för dessa patienter för att ridningen förstärkte patienternas posturala hållning, balans samt aktivitet i led rörligheten. (Stridestherapeutic 2009)

I början av 1900-talet togs ridterapi in för att träna soldater som blivit skadade i I världskriget. Vid 1950- talet började engelska fysioterapeuterna att ta in ridterapin i träning för alla slags handikapp. The British Riding for the Disabled Association (RDA) grundades 1969 med hjälp av den kungliga familjen. I början av 1946 kom ridterapin till skandinavien efter två utbrätt av polio. En av dem som drabbades av sjukdomen var Lis Hartel som trots sin sjukdom vann guld i de olympiska spelen år 1952. (Miller 2004 114 s.)

Termen Hippotherapy består av orden Hippos, från ordet häst, kombinerat med ordet therapy som betyder mening samt behandling av sjukdom eller oförmåga. Med hippotherapy menas terapi som görs med hjälp av hästen. (Heine 1997a 145 s.)

Hippotherapy är alltså översatt till svenska till ridterapi. Denna benämning används i de nordiska länderna.

Ridterapi är en heltäckande rehabiliterings form som utförs i samspel mellan ridterapeut och häst samt klient. Beroende på ridterapeutens utbildning ligger tyngdpunkten vid t.ex. de motoriska, pedagogiska eller psykologiska målen. Skillnaden mellan ridterapi och handikappad ridning är att i ridterapin använder man sig av hästen som ett medel till att nå specifika mål för var klient. Iden med ridterapi är att överföra den kunskap

klienten fått via terapin, till sin vardag. Hästen samt dess miljö inefattar en omfattande samt konkret aktivitet (Suomen ratsastusterapeutit 2009).

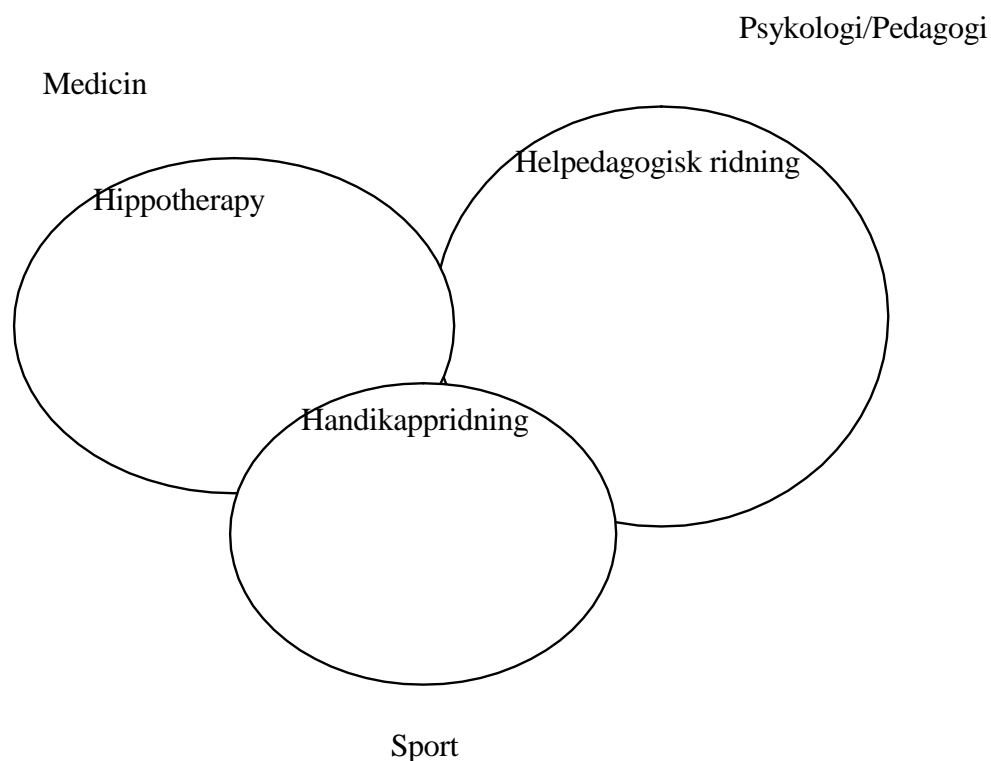
Barn med funktionsnedsättningar ser sig ofta inte jämlika med andra barn på grund av sina nedsättningar. Ridterapin hjälper barnet med att bygga upp självförtroende samt att ge barnet ett sätt att kommunicera samt stabilisera sitt humör samt att få en bättre självuppfattning. (Davis 2009 112-118 s.)

Hästen är samarbetsvillig samt social varelse som det är lätt att ta kontakt med. Aktiviteter med hästen ger motivation att fortsätta samarbetet i terapin. I ridterapin har man därför ofta som mål att förstärka barnens kommunikation samt interaktion färdigheter. Människans balans- känsel samt rörelse system blir stimulerat utgående från hästens rörelse. Detta leder till att personen får en bättre förståelse från den egna kroppen som förbättrar planeringen samt genomförandet av kroppsrörelser (Suomen ratsastusterapeutit 2009)

Meningen samt den målinriktade aktiviteten har en praktisk betydelse för ridterapi. Fastän ridterapin ofta ses kombinerad med fysioterapi, kan själva ridningen samt hästens miljö bidra till förstärkning av inläring, perseption, kognition, uppförande, emotion samt de sociala färdigheterna. Som tillägg till terapins fördelar kan hästrelaterade aktiviteter ge möjligheter för personer med nedsättningar att förstärka personliga inlärningsprocesser. Själva ridningen kan innebära ridning utan sadel där man koncentrerar sig på att känna hästens rörelser samt uppnå växelverkan mellan barnet samt hästen. För att t.ex. träna balans samt självkänsla kan terapin utgå från att man rider med utrustning för att själv ha kontroll över hästen. Dessutom bör omgivningen beaktas. I ridterapi koncentrerar man sig dock på att använda sig mångsidigt av hästen samt dess miljö för att nå terapimålen utgående från den egna grundutbildningen. (Young 2005 78,81 s.)

Ridterapi har man använt i stor utsträckning utgående från den Tyska modellen överallt i Europa sedan 1960- talet. (Heine 1997b 3 s.) I mellan Europa utgår ridterapi från två inriktningar, ena som leds av fysioterapeuter, den så kallade hippoterapien samt den helpedagogiska ridningen som leds av psykologer.

I det europeiska indelningen för ridterapi har man tre kategorier, medicin, psykologi/pedagogik samt sport. Medicin delen innebär Hippotherapy. Hippotherapy används t.ex. i rehabilitering för att förstärka muskel spenstighet samt rörlighet. Hippotherapy används för både barn och vuxna med t.ex. kordinations problem, balans svårigheter samt till olika rörelse svårigheter. Psykologi/pedagogi delen innebär helpedagogisk ridning. Den helpedagogiska ridningen används i den sociala samt psykiska rehabiliteringen. Förutom ridning ingår andra stall aktiviteter samt stall miljön som en central del av terapin. Sport delen innebär handikapp ridning. Handikapp ridningen är till för personer med nedsättning för att få lära sig rida.(Mustonen 2008 13 s.) Se figur 1.

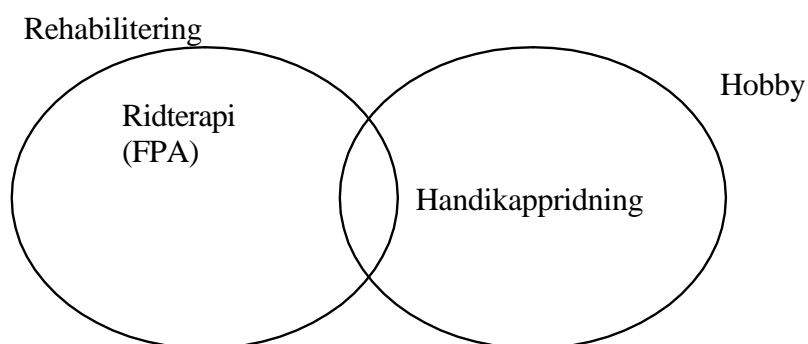
Figur 1. Den europeiska indelningen för ridterapin(Halonen 1992 2 s.)

I Finland har man förtsamman alla dessa delar för att få en heltäckande rehabiliteringsform. Man försöker att inte skillja åt de psykiska, fysiska samt sociala delarna i rehabiliteringen. Till Finland kom ridterapin i slutet av 1980- talet först som den sveitsiska formen. Senare utvecklade Suomen Kuntoutusliitto en egen form av

ridterapi som blev en heltäckande rehabiliterings form, med vissa drag från den europeiska ridterapiformen. (Mustonen 2008 13 s.)

I Finland indelas ridterapisdelområden i två kategorier: rehabilitering samt hobby.

Rehabiliterings delen innebär ridterapi. Ridterapi utförs vanligtvis enskilt. Dragaren är en utbildad ridterapeut. Hobby delen innebär handikappritt. Handikappridningen utförs i grupp. Där lär man sig att rida med ledning av en ridlärare eller instruktör. (Mustonen 2008 14 s.) Se figur 2.

Figur 2. Ridterapisdelområden. Finlands indelning för ridterapi.(Halonen 1992 2 s.)

I Finland har man en gemensam utbildning för alla yrkesgrupper som heter ridterapi. Ridterapiutbildningen startades 1988 i samarbete med ridterapi föreningen samt Ypäjä ridinstitution. I Finland finns det mer än 100 ridterapeuter varav över hälften är fysioterapeuter. (Selvinen 2004)Som grundutbildning för ridterapi accepteras pedagogisk-social- samt hälsovårdsinriktade yrken (Suomen ratsastusterapeutit 2009). Ridterapi används så gott som för alla handikapp grupper i alla åldrar. I Finland kan ridterapi bekostas av FPA, kommunernas samt städernas social- och hälsovård eller försäkringsbolagen Ridterapi tillhör Fpa(Folkpensionsanstalten) medicinska rehabiliteringskrets. Fpa ersätter alltså ridterapi som en rehabiliteringsform. (Selvinen 2004).

2.2 Team Rufus

Team Rufus är ett ridterapi stall som grundades i slutet av 80- talet av Susanne Ingman-Friberg. Ingman- Friberg delar sin verksamhet in i hästrelaterade verksamhet samt ridning. Barnen som får ridterapi är mellan 4-15 år. De vanligaste nedsättningarna är neorologiska- samt psykiska, olika slags utvecklingsstörningar samt autism. I ridterapi strävar Ingman- Friberg till att iackta klienten i planeringen av terapi utgående från det klientcentrerade perspektivet. Varje klient har ett individuellt mål som grundar sig på klientens behov av terapi.

På Team Rufus har man koncentrerat sig på strukturerad aktivitet samt att främja kommunikation mellan barnet och terapeuten t.ex med att använda sig av bilder vid stallaktiviteterna. Stallet har konstruerat material som stöder verksamheten på stallet, så som t.ex. pictogram bilder samt olika spel och läsmaterial.

Stallet fungerar också som inläring stall. Ingman- Friberg handleder studeranden från både sjuk - samt närvårdar- samt rehabiliterings området. Ingman -Friberg är utbildad specialistsjukvårdare men har jobbat i mer än 20 år som ridterapeut. Många tidigare examensarbeten har baserat sig på aktiviteter utförda på stall Team Rufus.

För tillfället har Ingman-Friberg två hästar till förfogandet: Islandshästen Snotri samt Tinkern Tolbert. (Ingman-Friberg 2008)

2.3 Hästrelaterade aktiviteters användning på Team Rufus

På stallet Team Rufus använder man sig av en del hästrelaterade aktiviteter för att stöda de mål som terapeuten ställer för terapi. Aktiviteterna utförs i ledning av terapeuten.

De hästrelaterade aktiviteterna är det som utförs före själva ridandet samt efter ridningen. Aktiviteter som utförs på stallet är: mockning av ridplanen, plockning av gräs till hästarna, ryktning samt att sätta på utrustningen. Alla dessa aktiviteter utförs så gott som varje gång då terapi pågår. Aktivitetens utseende beror på målen som ställts för terapi. Med dessa aktiviteter bygger terapeuten upp förtroende mellan häst- klient samt terapeut.

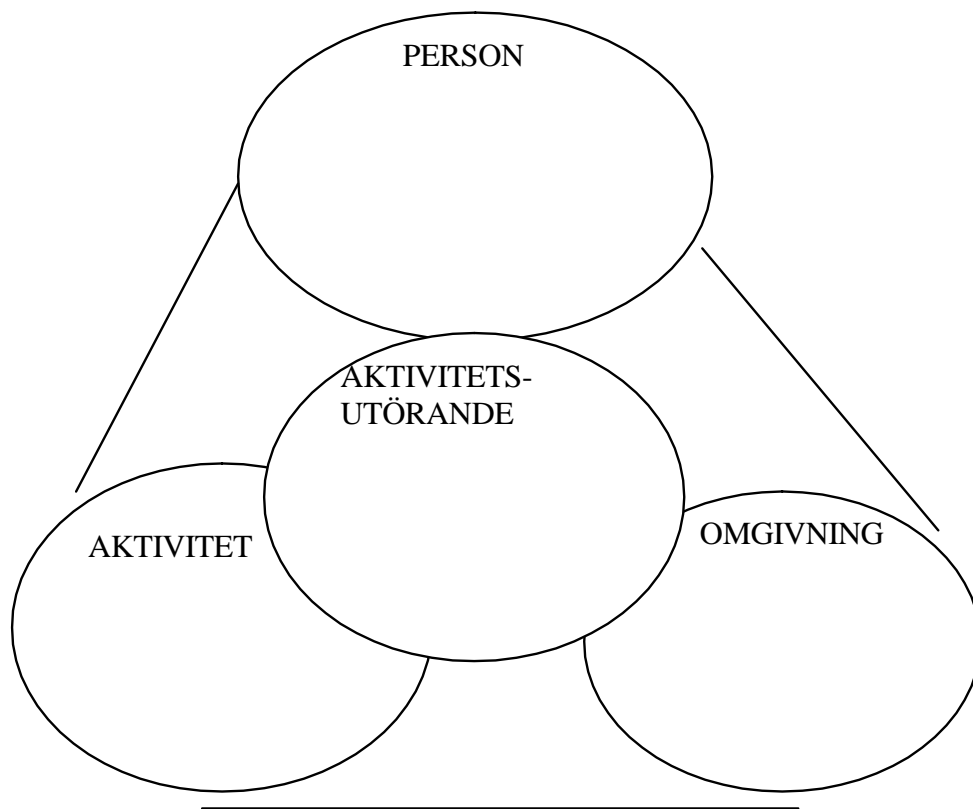
2.4 Teoretisk referensram

Har i detta arbete användt som teoretiska referensram den Canadensiska aktivitetsutförande modellen, CMOP(The Canadian Model of Occupational Performance) med betoning på miljöns påverkan på individen. Jag tar också upp om aktivitetens betydelse för individen.

CMOP modellen baserar sig på en klient-centrerad filosofi, där individens värderingar är kärnan, som ger mening till aktiviteten. Dessa utför aktivitetsutföranden som reflekteras till omgivningen (Turner et al. 2002 68 s.). Aktivitets utförande är ett resultat av en dynamisk relation mellan person, omgivning samt aktivitet. Ergoterapin använder sig av ett stödjande perspektivet om aktivitets utförande samt klient- centrerad praxis. Från detta perspektiv är ergoterapins ända primära roll att möjliggöra aktivitet. I CMOP- modellen sägs det att det finns en dynamisk relation mellan personen, omgivningen samt aktiviteten. I modellen tänker man att individen är i centrum, detta stöder det ergoterapeutiska tänkandet med det klient- centrerade perspektivet. (Townsend 1997 46 s.)

Man kan dela in omgivningen i den fysiska- (byggnad, samt naturliga omgivningar) samt sociala-(familj samt andra sociala faktorer) miljön. Inflytandet av de olika miljöernas påverkan individen, på det sättet att de kan användas för att avgöra vilka faktorer som förhindrar eller möjliggör aktivitetsutförande. Omgivningen har ett inflytande på personens utförandemönster samt aktivitet. Omgivningen är dynamisk och effekten kan vara möjliggörande eller nedsättande för utförandet av aktiviteten. (Townsend 1997 30-34,44-45 s.)

I figuren nedan kan man se att personen är i relation till aktiviteten samt sin omgivning. Detta för att uppnå möjligheten till aktivitetsutförandet. Förändring i personen, påverkar på så sätt omgivningen samt utförandet av själva aktiviteten. (se figur 3)

Figur 3. Aktivitesutförande modellen. Denna figur visar relationen mellan omgivning, aktivitet samt person. I mitten befinner sig aktivitetsutförandet som är beroende av de andra tre delarna. (Towsend 1997 47 s.)

Flera av de ergoterapeutiska aktivitetsmodellerna är konstruerade av olika teoretiker. Det centrala i dessa modeller, samt det som de olika modellerna har gemensamt, är perceptionen i ergoterapi för människan samt förmågan att utföra aktivitet inom den fysiska- samt sociala miljön. (Hagedorn 2000 9-11 s.)

2.4.1 Aktivitet och dess betydelse för individen

Aktivitet är allt vi gör i vårt liv, sådan som man kallar alldagligt utförande. (Law et al. 2001 6 s. & Christiansen 2005 4 s.)

Aktivitet har ett positivt samband för välmåendet. Välmåendet fyller en mänsklig bas för viljan att ”göra”. Detta genom att ge en förståelse av mening, organiserande av tid och rum, samt för att uppnå en viktig del av utveckling för den egna identiteten.

(Rodger 2006 12 s.)

Utförandet i aktiviteten ger uttryck för individen. Man antar att utgående från den egna initiativet för aktivitet kan människan upprätthålla samt utveckla sitt välmående samt hälsa. (Law et al. 2001 6 s.)

Aktivitet hos människan utgår enligt Kielhofner(2008 s. 13) från det egna personliga behovet av att vara effektiv i den egna aktiviteten. Den utförda aktiviteten skall kännas värdefull samt intressant för individen. Aktiviteten bör medföra njutning samt tillfredsställelse. (Kielhofner 2008 5 s. & Kielhofner 2004 67 s.).

Aktivitet är ett medel för att upptäcka sig själv samt ett sätt att öka funktion. Om personen tappar sin förmåga att t.ex. kommunicera, kommer aktivitetsutförandet att skapa problem. (Laport 2001 35-36 s.)

Att delta i en aktivitet skapar mening i livet. I flera definitioner av Human occupation fokuserar man sig på vad man gör, själva aktiviteten. (Kielhofner 2008 5 s. & Kielhofner 2004 67 s.)

Ändå har man i en del litteratur beskrivit att den karaktär som urskiljer aktivitet från andra sysslor, är det sociala och symboliska sammanhanget, som ger mening. Aktiviteten har ett syfte, ett mål. Målet är en uppgift relaterat eller sysselsättnings inriktade aktivitet, som utförs i rätta situationer. Aktiviteten har en ändå en större mening för den person som utför aktiviteten. För att vi alla är olika och har olika intressen, ser vårt aktivitetsutförande olika ut. Aktivitet är människans väg till: mål inriktning samt meningsfull aktivitet. (Kielhofner 2008 5 s.)

Den mening som personen tar från sitt aktivitetsutförande beror på de narrativ som berör ramen för förståelsen av livets händelser. Dessa narrativ bindersamman det förflutna, nutid samt framtiden. Detta ger individen utrymme för att utforska de olika händelserna samt livs aktiviteten så att de bildar en meningsfull helhet. (Kielhofner 2004 s. 67)

Mening med aktiviteten finner sig i att försöka förstå, eller få känslan för aktivitetens utseende. När personen visar mening till utseendet av aktiviteten, kallar man det aktivitets utförande. (Kramer et al. 2003 101-102 s.)

2.5 Tidigare forskning

Redan de tidiga myterna berättar att hästen har haft en helande samt hjälpareffekt hos människan. Med det är först under de senaste 50 åren som hästen fått en verklig förankring för värdet i terapin. Mången forskning har uppkommit då man studerat hästens samt ridningens inverkan hos människan med fysiska nedsättningar. Därför är det inte förvånande att fysioterapin tagit ridterapi som sitt arbetsverktyg. (Young 2005 78 s.)

Relationen mellan häst och patient är viktig som grund för terapin. Istället för att använda den traditionella rollen med terapeut- klient, pratas det om en så kallad tre-delad relation mellan patient- häst- terapeut. Hästen är redskapet terapeuten jobbar med tillsammans med klienten. (Håkansson et al. 2007 8 s.)

Hästen är lätt att få kontakt med och den är ärlig samt god och får de flesta människor att börja kommunicera samt upptäcka sin omgivning. Hästen samt dess omgivning ger en möjlighet att se på terapi mer som något meningsfullt, samt rolig aktivitet för individen. Ridning samt omsorg för hästen är en meningsfull aktivitet. I en berikad miljö blir både människan samt hästen mer fysiskt aktiv. (Håkansson et al. 2007 1-2 s.)

I flera studier har konstaterats att barn med cp skada har fått goda resultat i de grovmotoriska funktionerna med hjälp av ridterapi. Studierna visar också att det är det tredimensionella samt ömsesidiga rörelsemönstret hos hästen bidrar till bättre grovmotoriska funktioner hos klienter med cp skada. (Sterba 2007 68-69 s.)

Hästens miljö kan användas i syftet av att förstärka klientens känsla för aktivitet i en icke-klinisk miljö. (Heine 1997b 3 s.)

Hästen samt dess omgivning har en god effekt att förstärka målet för personer som får motivation från hästen. Målet kan t.ex. vara att man skall kunna koncentrera sig på att göra skolarbetet hemma samt i skolan eller att strukturera upp sin vardag samt följa regler. (Bracher 2000 279 s.) När terapisituationen är riktad till en aktivitet som är önskvärd samt meningsfull, är chansen att uppnå positiv effekt förhöjd. (Håkansson et al. 2007 1-2 s.) Ridaktiviteten är således meningsfull för klienten och speciellt bekräftande de individuella målen. (Heine 1997b 3 s.)

Med att t.ex. mata hästen kan man lyfta fram hur viktigt det är med rutiner samt vanor i livet samt viktigheten i att ta hand om sig själv samt sin när miljö, t.ex. vid terapin hos en person med ätstörning. Allt detta för att ge klienten en känsla av mening samt syfte i sitt liv. Ergoterapeutens uppgift blir att försöka överföra dessa meningsfulla aktiviteter till klientens vardag för att bygga upp en struktur hos personen.(Young 2005 81 s.)

I tidigare forskning har man kunnat konstatera att barn som fått terapi med hjälp av djur, är mindre nervösa samt tillbaka dragna gemfört med barn i samma ålder som inte haft terapi med hjälp av djur. Den naturella omgivningen där djuret befinner sig motiverar barnet till att bli mer aktiv i den terapeutiska samt inlärnings processen.(Sams 2006 270 s.)

Ridterapi ger godtagbara fördelar hos ryttarna för deras förbättring av sensomotoriken, den kognitiva förmågan, att bygga upp sociala färdigheter, bygga upp självförtroendet samt pålitligheten. (Bracher 2000 278 s.)

Människor som inte klarar av att röra sig på egenhand utan är beroende av hjälpmedel, känner sig mer motiverade av att använda sig av hästen i terapin, än andra slags ”terapiredskap”. Det sägs därför att hästen är en av det mest använda hjälpmedlet för personer med olika handikapp. (Young 2005 79 s.)

Man har också konstaterat att ridterapi inte bara är en terapiform, den gör det också lättare för klienten att använda sig av miljön, eftersom ridmiljön är naturlig, klienten känner sig som om den gör något ” normalt”. Eftersom ridterapi är roligt finns det inga tåcken av brist på motivation eller ”terapi -utbrändhet”. (Heine 1997a 149 s.)

I ridterapin använder man hästen mycket till att öppna sinnet för personens egna förståelse för ansvar samt det egna jaget. Ridterapi har används i flera år med goda resultat i rehabiliteringen av barn samt vuxna med neurologiska problem, självvärdering samt själv- effektivering hos patienter med psykiatriska nedsättningar.(Bracher 2000 277 s.)

Ridterapi är en bra metod i ergoterapi att möjliggöra förändring i parametrin för utförandet för att öka eller minska på kraven. I ridterapin kan detta genomföras med att ett

reglera tempot samt riktningen av hästens rörelser. Så kallat nästa steg för ridning är mer självständigt ridande var hästens utrustning stöder personen för att mer självständigt kunna rida hästen. Detta ger klienten ett medel till att öva upp balans, smidighet samt att klienten får ta mer kontroll över inflytandet till hästen via klientens händer, ben, rytm samt rörelse hos hästen. (Young 2005 79 s.)

I ridterapi koncentrerar man sig i stor del på den aktivitet som händer upp på hästryggen. Hästen har en mycket högre kroppsvärme än människan. Hästens rörelse mönster leder också till positivt intryck för kroppens bäcken muskulatur. Klienten blir att följa med hästens rörelser och på så sätt bygga upp rörligheten i bålen. (SilkhoodSherer 2007 77-78 s.)

Terapeuten använder sig av att analysera klientens bålkontroll samt sittställning. Detta för att hela tiden ha kontroll samt förbättra hästens inverkan på klienten. Genom att terapeuten begär hästen att röra sig i olika takter samt banor, lär sig klienten att hitta sin kropp samt balansen. På det sättet kan terapeuten se hur klienten reagerar på omväxling av rytm samt läge hos hästen. (Heine 1997b 3 s.)

Ridterapi är vanligen använd för att nå de fysiska målen hos klienten. Ändå har man kunnat konstatera att det finns effekt också inom det psykosociala -, kognitiva -, beteendemässiga- samt interaktions förmågor.

I ridterapi har man oftast mål angående rörelse eller stabilitet i kroppen. Ridterapi fördelar är att andra saker som klienten har nedsättningar i, förbättras i samband med att kroppen t.ex. blir starkare. I ridterapi där man t.ex. har som mål att förbättra bålmuskulaturen, får i och med att bålmuskulaturen förstärks även bättre respirations samt tal förmåga.(Heine 1997b 3 s.)

Fastän man har konstaterat att ridningen medfört psykologiska, pedagogiska samt sociala fördelar, är det förvånande att litteratur gjord inom ergoterapi är så litet. I synnerhet då man tänker på den potentialen samt kunskan hos ergoterapeuten inom detta område. (Young 2005 78 s.)

3 Syfte

Syftet med arbetet är att beskriva hästrelaterade aktiviteters användning som medel för att stödja vissa mål i terapin. Arbetet är ett beställnings arbete från ridterapistallet Team Rufus.

Frågeställningar

1. Vilka är delmålen för de enskilda klienterna?
2. På vilket sätt stöder de olika hästrelaterade aktiviteterna delmålen i den individuella terapin?

4 Metod

I detta kapitel beskrivs metoden som används för denna studie samt hur respondenten gått tillväga i studiens slutarbets process. I denna studie används den kvalitativa metoden.

Med den kvalitativa metoden vill man få en djupare kunskap om fenomen, som att förstå det mänskliga beteendet. (Allwood 2004 58 s.) Kvalitativt data är en ”öppen metod”, där respondenten försöker styra den insamlade materialet så lite som möjligt. Den kvalitativa metoden tydliggör också teman som är oklara samt ger läsaren ett nytt perspektiv att se på saken. (Jacobsen 2007 56 s.)

4.1 Urval och datainsamling

Urvalet gjordes strategiskt. Kriterierna för urvalet var att barnen har gått vid stallet en längre tid, samt känner väl till arbetsrutinerna på stallet. Till undersökningen valde man ut ut tre barn (case) vid stall Team Rufus.

Som datainsamlings metod användes observation för att synliggöra hästrelaterade aktiviteter i ridterapin.

Skribenten samt terapeuten träffades en gång före själva filmningarna började, detta för att steg- för steg gå igenom hur filmningen skall i praktiken gå till väga. Filmningen gjordes till största delen utomhus. Varje barn filmades ca. 45 min. Filmningarna är gjorda under tre tillfällen under våren 2008, ett case per gång. I själva redovisningen

kommer ej casen att behandlas enskilt utan observatören tittar på helheten för att få svar på sina studie frågor.

I denna studie används informationen som förs in på film endast till att se om målen för terapin stöds av de aktiviteter som utförs.

Eftersom endast Ingman- Friberg vet om vilket mål hon strävar efter i ridterapi blir reliabiliteten hög för barnets utförande i aktiviteterna.

Målen för vart enskilt barn som medverkar i studien, kommer skribenten att få av Ingman- Friberg före att videofilmerna blivit tagna. Men observationen gjordes ändå utan att ta hänsyn till de färdigt ställda målen. Detta för att det inte är relevant att skribenten bekantar sig med målen före filmningen då observationen sker objektivt utan förutfattad mening.

4.2 Datanaalys

För detta arbete valdes att använda den kvalitativa analysmetoden för att få svar på de frågor skribenten hade i sin frågeställning. (Carlström et al. 1999 167-168 s.) Jag fick tre ”case” som filmades. De tre videofilmerna transkriberades i sin helhet, detta blev rådata för arbetet. De färdiga rådata strukturerade jag sedan upp i 8 olika grupper. ex. mål 1: bålkontroll, Mål 2: kroppsformgivning, Mål 3: öga-hand kordination osv. Jag använde mig av att analysera rådata för de olika aktiviteterna, för att se under vilka mål aktiviteterna hörde. Efter analysen listade jag upp rådata under var grupp. T.ex. när barnet i ridningen skulle lyfta på varannat steg upp ena foten... Denna aktivitet fördes under grupperna formgivning samt bålkontroll. Jag gick igenom all data på samma sätt och fick på det sättet en lång lista av mål samt utförda aktiviteter. De olika utförda aktiviteterna strukturerades sedan upp efter hur de uppkom i de olika målen. T.ex. när barnet hämtar hinken hur syntes målen i detta utförande. Detta sätt av analys användes för att få svar på frågorna för studien.

4.3 Etiska reflektioner

Enligt Jacobsen (2007 21-22 s.) handlar man vanligen enligt tre grundläggande krav för att studien skall kunna utföras. Dessa är: informerat samtycke, skyddat privatlivet samt korrekt återgivenhet.

Deltagandet till studien är frivilligt och deltagaren kan när som helst hoppa ur studien.

De görs också ett skriftligt avtal (se bilaga 1, 2) till informanterna om deras deltagande och vad studien innebär. Före varje filmning skriver vårdaren under avtalet för att godkänna att barnet filmas för studien. Före terapin börjar kommer skribenten att tala om för barnets vårdatshavaren vad studien går ut på samt ta del av deras samtycker för att utföra filmningen.

Deltagandet i studien behandlas konfidentiellt, skribenten får ej vidare ge uppgifter från varken deltagarna eller Ingman- Friberg. Det informerade samtycket betyder också att deltagarna i denna studie vet om riskerna samt möjligheterna för deltagandet. (Jacobsen 2007 22-23 s.) Riskerna i detta arbete kunde vara att informanterna vet om att de blir filmade.

All data bör tas med samt analyseras utgående från ett objektiva perspektiv. Målen samt vidofilmerna för varje case behandlas konfidentiellt.

Resultatet för varje vidofilm behandlas på sådant sätt att barnen inte går att känna igen med att läsa texten i denna rapport.

Materialet som filmats bibehålls vid skolan samt förstörs efter att studien avklarats. Före observationen inleds, har det skriftliga arbetet godkänts av etiska arbetsutskottet vid Arcada.

5. Resultatredovisning

Jag inleder min resultatredovisning med att beskriva kontexten för studien, dvs. stallmiljön samt anpassningarna som användes för att stöda aktivitetsutförandet. I resultatredovisningen tar jag också upp målen som ställdes för var enskild klient samt redovisar för hur målen stöds av de olika hästrelaterande aktiviteterna.

5.1 Stallmiljö

Vid stallet Team Rufus använder sig ridterapeuten av olika anpassningar för att göra stallet tryggt samt lätt att befinna sig i för klienterna. Före varje terapitillfälle går ridterapeuten igenom dagens timme med barnet, så att barnet vet vad som händer. Stallet är väl markerad med skylt för att hitta till t.ex. sadelkammaren. Inne i sadelkammaren finns färdigt utsatta platser för vart redskap, redskapen är märkta med namn samt bild, t.ex. borstarna ligger i ryktlådan som var försedd med en bild av borstar. Detta görs för att underlätta barnet för att hitta rätt redskap. Tränsen är utsatt

med hästens namn samt bild på tränsen som är uppsatt på väggen, detta talar om för barnet var tränsen skall sättas efter användning. Utanför sadelkammaren finns färdig märkta platser för vart redskap, så barnet vet vart han skall lägga redskapet dvs. bild för t.ex. platsen för remmen och tränsen.

Hästen har en enskild plats, gjord av stenplattor, som markerar ryktningens område. Där sköter barnet hästen. Det finns tydliga regler över om hur barnet skall gå runt hästen. Då barnet förflyttar sig till andra sidan av hästen och går bakifrån, måste barnet gå utanför plattorna. Runt plattorna går en sk markeringssteip, som gör plattorna mer synlig för barnet. Själva uppsittningen sker alltid vid rampen som är belägen ett stycke bort från ryktningsstället. Detta för att göra uppstigningen säker samt lättare för båda barnet samt ridterapeuten. Det är lättare för barnet att ta sig upp på rampen och upp på hästen, när hästen leddes till rampen och barnet därifrån sitter upp på hästryggen. Ridterapeuten håller i hästen medan barnet satt sig upp. Ibland kan en assistent hjälpa barnet upp på hästryggen.

I ridningen använder terapeuten en slags sadelgjord eller rem med handtag som gör det lättare för barnet att hålla sig fast när hon rider. Under remmen finns en filt som gör det bekvämt för barnet att rida. Gjorden används istället för en sadel i ridningen, så att barnet kan känna värmen samt rörelserna från hästen, vilket en vanlig sadel inte skulle ge utrymme till.

Varje ridterapitillfälle sker med endast ett barn i taget. Detta för att ridterapeuten kan försäkra sig om barnets säkerhet, samt för att iden med ridterapi är att den utförs individuellt för att bättre uppnå de mål som ställts för terapin.

Riditerapeutens roll i terapin är att handleda samt säkra barnets säkerhet i varandet med hästen. Rollen är också en så kallad tredelad interaktion där barnet peilar sina känslor via hästen till terapeuten. Ibland händer det att terapeuten måste ge utrymme för hästen skall få att ta kontakt med barnet för att hästen samt barnets samspel skall kunna byggas upp i lugn och ro. Ridterapeuten vid stall team Rufus använde sig av både verbal samt fysiska handledning vid de olika stallaktiviteterna t.ex. vid ridningen korrigerade barnets sittställning. Detta för att försäkra sig om att jobba mot målen hon ställt.

5.2 Målen för den individuella terapin

De individuella målen för var enskilt barn under denna studie var: Mål som stöder kontroll samt symmetri av bålen och bäckenet. Mål som stöder rörlighet i bålen. Mål som stöder användning av båda händerna. Mål som stöder förstärkande av bålmuskulaturen. Mål som förstärker öga - hand kordinationen. Mål som förstärker kroppsgestaltning. Mål som förstärker uthållighet. Mål som stöder blickfokusering.

5.3 Hästeraterade aktiviteter

I resultat redovisning har jag delat upp de hästrelaterade aktiviteterna i, stall - samt ridaktiviteter. Med stall aktiviteter menar jag all aktivitet som sker på markytan, före barnet kommer upp på häst ryggen. Dvs. aktiviteterna som sker till det barnet befinner sig på rampen och sätter sig uppe på hästryggen. Ridaktiviteten är själva ridandet.

5.3.1 Stallaktiviteter

Vid de olika stallaktiviteterna jobbar barnet utgående från vilka instruktioner terapeuten ger för varje terapitillfälle. När barnet hämtar korgen från gödselstacken bär hon korgen i ena handen och grepen i andra. Detta stöder bålmuskulaturen eftersom barnet måste böja sig ner för att nå korgen samt hålla balansen i bålen när hon bär en sak i vardera handen. Att hålla balansen vid aktiviteten förstärker också bålmuskulaturen då barnet måste använda sig av hela kroppen, också bålen, för att utföra rörelsen. Vid mockning av hagen handleder terapeuten hur barnet skall hålla i grepen för att kunna med båda händerna mocka ur hagen. Detta förstärker två hands användningen. Eftersom marken är ojämn blir klienten att använda sig av bålen för att ej falla omkull.

När barnet ryktar hästen får han handledning i att hålla med ena handen i borsten och med den andra stöda sig mot hästen, detta stöder två hands användningen. Vid hämtning av utrustning blir barnet att använda sig av öga - hand kordinationen för att kunna greppa rätt utrustning samt för att kunna placera det på rätt plats utanför sadelkammaren. Terapeuten korrigerar barnet då barnet hämtat fel utrustning och visar på bilderna om tränset tillhör den häst som barnet håller på att ryktat. Barnet går in i sadelkammaren och hämtar ut rätt trän och lägger det på rätt plats. Barnet hämtar filten med att hålla i med båda händerna för att filten inte skall bli smutsig och den är ganska tung, terapeuten handleder vid behov samt visar till barnet hur han skall göra. När

barnet lägger på utrustningen blir hon att använda sig av öga -hand kordination då hon hämtar utrustningen samt lägger den på hästen. Två hands användningen används då hon lägger filten på hästens rygg detta för att få de lyft upp samt lagt på rätt ställe. Terapeuten assisterar vid behov med att hjälpa barnet att få filten på rätt plats.

Terapeuten begär barnet att hämta tränset och terapeuten samt barnet hjälps åt att trä på tränset samt spänna remmarna. Barnet använder sig av båda händerna vid på läggning av tränset samt träna öga -hand kordinationen för att få tränset på samt remmarna fastspända. Uthålligheten tränas då barnet måste följa de instruktioner som ridterapeuten ger samt under varje aktivitet utförd vid terapi tillfällen. T.ex. vid att göra sakerna i rätt ordningsföljd samt att vänta på sin tur. När barnet tar sig upp på rampen blir han att använda sig av bålen, för att rampen lutar uppåt, detta för att hålla balansen.

Efter ridningen tar barnet av filten med båda händerna och för den på sin plats i sadelkammaren. Barnet använder sig av båda händerna samt öga -hand kordinationen för att få filten på rätt plats. Barnet leder sedan hästen till hagen tillsammans med terapeuten. Barnet knäpper fast grimman med båda händerna och tränar därmed också öga -hand kordinationen. Barnet leder hästen till hagen, med grimskäftet i båda händerna, eftersom grimskäftet är långt och barnet kan lätt snubbla på det. Blickfokuseringen samt bålels symmetri förstärks då marken är ojämn och barnet måste ta sig fram ända till hagen. Inne i sadelkammaren skriver barnet i kontakthäftet efter instruktionerna av terapeuten. Barnet använder öga- hand kordinationen för att skriva. Bållkontrollen behövs för att barnet skall kunna få en bra sittställning vid bordet. Skrivande tränar också uthålligheten då skrivandet tar tid.

5.3.2 Ridaktiviteter

Ridaktiviteterna sker på ridplanen. Terapeuten använder sig av olika figurer på ridplanen som t.ex. att rida på cirkel, byta riktning med hjälp av bågar samt rida snett över ridplanen. När barnet rider hästen blir hon att kontrollera sin bålmuskulatur för att kunna sitta upprätt. Barnet får hjälp med sittställning genom att terapeuten ber barnet att se rakt fram, räta på ryggen samt t.ex. av att känna båda sittbenen. Terapeuten använder sig också av olika ridvägar för att via hästens steg samt t.ex. vid ridning på båge få ryttaren att räta på sig mer för att hållas på hästryggen. Med olika slags rörelser på hästryggen som t.ex. att ryttaren lyfter benen upp var för sig, förstärks bålmuskulatur.

Barnet måste hålla bra kontroll på sin kropp för att hålla sig på hästryggen. Terapeuten visar barnet hur hon skall göra rörelsen, i fall att barnet inte känner till rörelsen från förut. Ibland går terapeuten inför att göra rörelserna på t.ex. cirkel, då förstärks rörelsen och blir lite svårare, vilket kräver även mer från ryttarens bålmuskulatur.

Terapeuten ber barnet att också koncentrera sig på ett vist ställe på planen, detta medför att barnet måste fokusera sin blick, och på så sätt får en bättre balans samt hållning. Barnet får som instruktion att lägga sig på hästens rygg och klappa om hästens hals. Denna aktivitet förstärker bålkontrollen, eftersom kroppen inte är upprätt, barnet blir också att använda sig av båda händerna för att klappa om hästen. Barnet tränar även kroppsgestaltningen då hon blir att följa med hästens rörelser. Barnet övar tvåhands användningen med att sätta händerna på olika ställen på hästen. Eftersom ställningen hos barnet ändras vid aktiviteten, övar barnet också upp kordinationen i bålen. Händerna skall t.ex. sättas rakt upp eller åt sidorna medan hästen rör sig framåt i varierande gångart.

Att följa hästens rörelser i olika gångarter förstärker barnets bålrörlighet. Hästen rör sig på ojämn yta vilket medför även mer från barnets bål samt bäckenmuskulatur. Barnet korrigerar sin sittställning samt upprätthåller den för att hålla balansen.

5.4 Sammanfattning

I mitt resultat kom jag fram till att det finns en viss skillnad mellan målen som hör till speciellt ridaktivitet samt andra mål som uppkom mera under stallaktiviteterna. Vid ridningen koncentreras man sig mycket på aktiviteter som stöder bålen samt bäckenet och blickfokuseringen. Vid stallaktiviteterna koncentreras man sig mycket på användning av tvåhands användningen samt öga-hand kordinationen. Det man kunde se var att barnet under hela terapitillfället blev att jobba med de olika delarna av målen som ställts.

Från terapeutens arbete kunde man se att hon klart tänkt ut vilka aktiviteter det är som barnet bör utföra för att förstärka t. ex. tvåhands användningen. Man kunde observera att terapeuten kände väl till barnen som var med i studien och detta underlättade terapeuten att uppfylla de mål hon ställt. Barnen blev mycket att jobba i själva stallmiljön vilket medförde lite mer uppfullnad av aktiviteterna samt de färdigt ställda målen.

Vissa aktiviteter är mer synliga t.ex. under stallaktiviteterna än under själva ridningen. Som ex tvåhands användningen t.ex. i att hämta utrustningen. Eftersom utrustningen var tung måste barnet ta den med båda händerna. Under ridningen gick det lätt att barnet ”fuskade”, eftersom det inte kom naturligt att t.ex. ta med båda händerna om hästen eller hålla i sig. Hästens rörelse samt trygghet gjorde ofta det att barnet höll i bara med t.ex en hand. I stallmiljön kunde man alltså utnyttja sk naturliga medel för att förstärka målen.

Hästens rörelse hjälpte terapeuten att använda sig av den och koncentrera sig på vad som händer naturligt hos barnet t.ex att öva stabilitet i bålen. Hästens rörelse gav också ett sätt för barnet att lugna sig samt koncentrera sig på det som pågick. Under ridningen var blickfokuseringen samt bålkontrollen de mest viktiga sakerna också för barnet att hålla balansen, men på samma gång ett sätt för terapeuten att utveckla dessa, dvs sträva mot målet.

De mål som uppkom mest under de olika hästrelaterade aktiviteterna var öga -hand kordinationen samt två-hands funktioner. Vid ridaktiviteterna var bålkontrollen samt rörlighet i bålen de viktigaste målen. Rörlighet i bålen samt öga -hand kordination samt tvåhans användning var mål som uppkom i alla tre case.

Fördelningen av de olika aktiviteterna som utfördes på stallet delade sig ganska så jämt ut över de 8 mål som riterapeuten ställt. Man kan alltså säga att de flesta aktiviteter stödde målen som ställdes för de olika casen. Många av samma aktiviteter, både rid- samt stall aktiviteter kom upp under olika mål. Detta kan man härleda till att terapeuten tänkt med ett bredare perspektiv hur målen kan uppfyllas under terapin. Detta genom att använda både stall- samt ridaktiviteterna.

Vart case fick under sitt ridterapi tillfälle utföra de hästrelaterade aktiviteterna med att lyssna på själv utvald musik. Detta gjorde det lättare samt roligare för barnet att utföra aktiviteterna. Barnen uppskattade musiken också i den mån att de kunde slappna av för observations tillfället var lite annorlunda från de vanliga terapitillfällen.

6 Resultatdiskussion

Ridterapi är en heltäckande rehabiliterings form där man använder sig av den tre dimentionella samverkan mellan hästen, terapeut samt klient. (Håkansson et al. 2007 8 s. , (Suomen ratsastusterapeutit 2009)Terapeuten fungerar till största del som en handledare samt stöd i detta unika sättet att jobba. Hästen tar för sig det mest väsentliga det vill säga att öppna barnets ögon samt sinne för en terapi metod som ej ställer förhandskrav, var miljön är trygg och väldigt annorlunda från en vanlig terapimiljö där man arbetar inomhus samt i ett bestämt utrymme.

I ridterapi använder sig terapeuten av det utrymme barnet skapar till sig samt terapeutens uppgift är att ge barnet samt hästen utrymme att kommunicera.

Hästen är ett så kallat redskap som hjälper barnet att hitta sig själv genom att vara öppen för barnet så som det är. Hästen kan inte prata men ställer ej heller krav på barnet det är en så kallad öppen kommunikations led, där barnet bestämmer hur hon vill ta kontakt med denna levande varelse samt att barnet lär sig att hänga med känslor samt sätt egna gränser. Därför kan ett mål i ridterapi vara att förstärka barnets kommunikations samt interaktions färdigheter. Ridterapi är utvecklat så att man av att använda hästen samt dess miljö kan jobba målinriktat för att förstärka barnets sätt att vara aktiv i sin vardag. (Suomenratsastusterapeutit 2009)

I ridterapi på stall Team Rufus använder sig ridterapeuten av målinriktade aktiviteter som vid varje aktivitet stöder barnets vardag. Redan det att man rider utan sadel på en varm häst, leder till att barnets muskler kan slappna av, balansen förbättras samt man når en slags kontakt till barnet via hästen. Miljön, som man jobbar i med barnet, stöder därmed terapeutens inverkan på barnet, och därmed de färdigt ställda målen.

Terapeuten ställer inte bara krav på miljön från dess säkerhet dvs fysiska miljö men också den sociala delen, interaktionen med barnet. Miljön där terapeuten jobbar tillsammans med barnet ger barnet en slags ny upplevelse var gång.

Rutinerna gör det lätt för barnet att jobba med terapeuten mot målen men eftersom hästen finns med i bilden blir aktivitetsutförandet mer synligt. Terapeuten kan inverka på barnets sätt att jobba och på det sättet leda barnet mot ett rätt utförande mönster. (Hagedorn 2000 10-11 s.)

Det man kunde se på barnen som gick i terapin på stallet, var att de var mer avslappnade samt mottagliga när terapi tillfället var över. Stallmiljön samt samvaron tillsammans med hästen gjorde att barnet automatiskt fick speglat sina känslor. Hästen visar tydligt med kroppsspråket för att bygga en kontakt till barnet och glädjen i barnens ögon fanns med då barnet fick lägga sig på häst ryggen och bara njuta ett tag. Man kunde känna att barnet kunde koppla av och efter terapin var han mer lugn och koncentrerad t. ex. i att fylla i kontakthäftet. (Sams 2006 270 s.)

Barnen var aldrig på dåligt humör eller arga när de kom till stallet. Man kunde se att barnen trivdes och föräldrarna berättade även att barnen redan länge före terapin om att ”snart får man fara till stallet”.

Barnen tog ej terapitillfället som en traditionell terapi. För att bygga upp en mer avslappnad miljö, pratade man om att barnen kom för att rida. Ordet terapi ville man liksom glömma för en stund. Barnen kunde då bättre arbeta för målen utan att hela tiden bli påmind av att det faktiskt var frågan om terapi för någon nedsättning de hade.

Barnen njöt av samvaron med hästen, samt miljöns påverkan under terapin. (Kielhofner 2008 5 s.)

I stallaktiviteterna kan man tydligt se hur miljön har en kraftig inverkan på barnet. Terapeuten kan med sin iakttagelse stöda barnet i dess utförande av aktiviteten. Miljön gör det också lättare för barnet att vara aktivt. Miljön ger en möjlighet att arbeta mot målen eftersom aktivitetsutförandet har en koppling till hästens välbefinnande och barnen tycker det är roligt att få vara tillhjälp för att få hästen att också trivas samt må bra. Barnet t.ex plockar gräset till hästen efter ridtillfället med handledning från terapeuten.

7 Metoddiskussion

I denna del tar jag kort upp min metod samt för- samt nackdelarna med att använda sig av denna metod.

I denna studie hade jag valt att använda mig av den kvalitativa metoden. (Jacobsen 2007 56 s. & Allwood 2004 58 s.) Detta för att få en bättre förståelse för de som händer vid de olika aktiviteterna på stallet. Den kvalitativa modellen var bra då denna studie inte kunde ha utfördes på annat sätt, eftersom studien var menad för att ta reda på hur just på detta ställe de ställda målen uppfylldes för vart case.

Som datainsamlings metod använde jag mig av observation för att göra aktivitetsutförandet synligt. Observation genomfördes genom vidofilmning och var en bra metod eftersom de hästrelaterade aktiviteterna var färdigt i kännedom och kunde därför enkelt följas med under filmningen.

Urvalet av case för studien gjordes strategiskt och casen valdes ut av terapeuten. Tre case medverkade i studien. Terapeuten skrev målen färdigt för var terapitillfälle.

Skribenten gjorde studien under våren 2008 och under tre tillfällen, ett barn per gång.

Att använda sig av observation tyckte jag att var bra eftersom man inte missade lika mycket av det som hände under terapitillfället då man kunde under studiens gång alltid återgå till filmerna om det var nåt som blev oklart. Observationerna var väldigt korta och eftersom barnen bara kom en gång fanns det ingen gemförbarhet mellan de olika terapitillfällen. I studien kunde ha varit roligt att hinna se samma case flera gånger för att på nå sätt få en djupare bild av vad som egentligen hände på de olika ridterapitillfällen för vart case. Studien blev också till en del mycket koncentrerad då det bara fanns tre case att använda för studien.

Casen blev få pga. många orsaker, men en var tidsbrist för både terapeut och studerande då sommarlovet snart skulle börja. Terapeuten ville också använda sig av en del gamla terapi- barn då de hade lättare att komma samt att de var svårt att få tag på barn som skulle ha gått än i terapi.

Detta gav kanske inte det rätta resultatet i studien då barnen redan hade avslutat sin terapi och kanske red på egen hand eller bara inte var i behov av terapi mer.

Problemet med att göra en observation där man använder videofilmning som datainsamlingsmetod är att man måste bekanta sig väl med utrustningen man tänkt använda för att filmningen skall gå smidigt till. Självt hade jag problem t.ex. då en knapp för nattåskådning blivit på och bilden i kameran var alldeles vit, innan jag märkte det hade redan 10 min gått, på 10 min hinner det hända mycket och det får man ej tillbaka. Speciellt när barnet snabbt gått vidare i sitt aktivitetsutförande. Då kunde de förstås hjälpa med att ha flera gånger som man filmar in vid.

Beslutet av att i observationen använda mig av skolans gamla kamera var också kanske inte det bästa, kameran var mig obekant och batteriet höll ej, detta märkte vi vid första

tillfället, jag inte kunde filma till slut av terapitillfället innan batteriet tog slut. Att vara utomhus gjorde filmningen också svårare eftersom man måste väldigt noga fundera ut var man skulle stå så man kunde observera smidigt utan att vind samt sol ställde till problem. En ännu bättre förberedelse för observations tillfällen hade hjälp vid detta. Utomhus finns också problemet med att få tillräckligt stark volym från t.ex. ridplanen till kamerans mikrofon.

I min studie kunde jag tänka mig att ha kombinerat observation med intervju. Detta för att få en bättre bild av vad terapeuten själv ser i sitt arbete samt på vilket sätt hon vill stöda målen i de olika aktiviteterna. Att observationen blev utförd på våren var en fördel eftersom det då var varmt nog att rida. Dataanalysen var ej mycket välkonstruerad, men för att få reda på studiens frågor var sättet nödvändigt samt rätt till slut.

Tillförlitlighet för studiens datainsamling gav videofilmerna som skribenten kunde återvända till vid behov. Därmed fanns det mindre risk att något som skett på filmerna uteblir. Observation är ett objektiva sätt att göra studien, den lämnar ej bort viktiga delar av aktiviteterna och därför ger den tillförlitlighet i resultatet.

8 Implikation

Denna studie har baserat sig på, med observation, få reda på hur de hästrelaterade aktiviteterna på stall Team Rufus, syns i de mål som ridterapeuten ställt för vart case. Eftersom detta är ett beställnings arbete från Ingma- Friberg som jobbar som terapeut på stallet, hoppas jag innerligt att hon skall få någon nytta ut av min studie. Från studien kan man se konkret hur målen går att uppfyllas via de hästrelaterade aktiviteterna. Ett mål för detta arbete för mig var att få ett slags bevis på av terapeuten gör med de hästrelaterade aktiviteterna. Terapeuten har på så sätt bevis på att det hon utför med de hästrelaterade aktiviteterna jobbar mot de mål terapeuten ställt för sin terapi.

Som fortsatta forsknings idéer kunde man fundera på hur utveckla idén för målinriktad ergoterapi inom ridterapi. På vilka andra sätt kunde man använda miljön vid stallet för ergoterapi. Intressant skulle också vara att reda ut hur barnet ser sitt utvecklande i sina nedsättningar och hur de anser att ridterapi hjälpt dem. Man kunde också studera skillnader mellan olika ridterapi stall var ergoterapeuter jobbar för att få en djupare inblick i det terapeutiska arbetssättet.

Källförteckning

- Allwood, C.M. 2004, Perspektiv på kvalitativ metod, Studentlitteratur. Lund. 58 s.
- Bracher, Maggie. Jun 2000, Therapeutic Horse Riding: What has this to do with Occupational Therapists, *British Journal of Occupational Therapy*, 277-282 s.
- Carlström, Inge & Hagman Lena-Pia. 1999, Metodik för utvecklingsarbete & utvärdering, Göteborg, Akademiförlaget, 167-168 s.
- Christiansen, C. & Baum, Carolyn M. 2005, Occupational therapy: performance, participation and well-being, SLACK Incorporated, 4 s.
- Davis, E et al. 2009, A randomized controlled trial of the impact of therapeutic horse riding on the quality of life, health and function of children with cerebral palsy, *Developmental medicine and child neurology*, Feb. vol 51:2, 111,118 s.
- Halonen, S. 1992, Hevonen terapeutina. Tampereen yliopisto. Psykologian laitos. Progradututkielma, 2 s.
- Hagedorn, Rosemary. 2000, Tools for practice in occupational therapy, A structured approach to core skills and processes, Harcourt Publishers Limited, 9-11 s.
- Heine, Barbara. 1997a, Hippotherapy, A multisystem approach to the treatment of neuromuscular disorders, *Tidsskrift utgiven av Australian physiotherapy*, Vol 43 no, 2, 145-149 s.
- Hein, Barbara. 1997b, Introduction to hippotherapy, *Tidsskrift utgiven av Narha strides magazine*, April vol 3. no.2, 3 s.
- Heine, Barbara. Jun 2003, The complex issues of therapeutic riding for the severely disabled child, *Artikel utgiven av Australian physiotherapy*, Jun, 1-5 s.

Håkansson, M et al. 2007, The horse as the leader- A study of riding in patients with back pain, Artikel utgiven av Journal of Bodywork and Movement therapy, 1-2, 8 s.

Jacobsen, Dag Ingvar. 2007, Förståelse, beskrivning och förklaring Introduktion till samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete, Studentlitteratur, 1,2,8 s.

Kielhofner, Gary. 2008, Model Of Human Occupation, Theory and application, 4 th edition, Lippincott Williams & Wilkins, 5 s.

Kielhofner Gary, 2004, Conceptual foundations of occupational therapy. 3 th edition, Davis Company, 67 s.

Lamport, Nancy & Coffey, M. 2001, Activity Analysis & Application, Fourth edition, SLACK incorporated, 35-36 s.

Law, Mary et al. 2001, Measuring Occupational performance, supporting best practice in occupational therapy, SLACK Incorporated, 6 s.

Miller, John H. 2004, Therapeutic riding: An educational tool for children with disabilities as viewed by parents, Artikel utgiven av Journal of southern agricultural education research, vol. 54.,number 1, 112-123 s.

Mustonen, Laura. 2008, Oletko katsonu hevosta silmiin? Sociopedagoginen hevostoiminta erityistä tukea tarvitsevienlasten ja nuorten kuntoutuksessa, Tampereen yliopisto, Kasvatustieteen pro-gradu tutkielma, 12-15 s.

Rodger, Sylvia Ziviani J. 2006, Occupational Therapy with Children, Understanding Children's Occupations and Enabling Participation, Blackwell Publishing, U K, 12 s.

Sams, Mona J. 2006, Occupational Therapy Incorporating Animals for Children with Autism: A pilot Investigation, Artikel uttagen ur American Journal of occupational therapy, May/Jun, vol 60, number 3, 268-273 s.

Sterba, John A. 2007, Dose horseback riding therapy or therapist-directed hippotherapy rehabilitate children whit cerebralpalsy?, Artikeluttagen ur Developmental medicine and child neurology, Jan vol. 49:1, 68-69 s.

Strömbergs synonym ordboken, 1973, Stockholm, Strömbergsbokförlag AB.

Towsend, Elisabeth. 2002, Enabling Occupation: An Occupational Therapy Perspective, CAOT publications, 30-34, 44- 47 s.

Turner, Annie et al. 2002. Occupational therapy and physical dysfunction, principles, skills and practice, Churchill Livingstone, Fifth edition, 68 s.

Young, Rhoana Lee. 2005, Therapeutic components and link to occupationaltherapy, Artikel uttagen ur International journal of therapy and rehabilitation, Jan Vol 12, no. 2,78-83 s.

Elektroniska källor

Selvinen, Satu, 2004, [www] Ratsusterapialla kehon ja mielen tasapainoa, Artikel tagen ur Fysioterapialehti, no. 4, Tillänglig:

http://nuuksiontaika.fi/lisatiedot/Ratsastusterapialla_kehon_ja_mielen_tasapai_noa.pdf,

Hämtad 25.5.2009.

Silkwood- Sherer, D. & Warmbier, H. 2007, [www], Hippotherapy Research and supportive evidence abstracts, Effects of hippotherapy on postural stability, in persons with multiple sclerosis: a pilot study, J Neurol Phys Ther. Jun;31(2), 77-84 s. Tillänglig:

http://www.americanhippotherapyassociation.org/aha_cli_evidence.hm,

Hämtad 25.5.2009.

Stridestherapeutic Riding,

Ridterapinshistoria[www], Tillgänglig: <http://stridestherapeutic.com/history.aspx> Hämtad 10.11.2009.

Suomen ratsastusterapeutit ry, Ratsastusterapia[www], Tillgänglig:

<http://www.suomenratsastusterapeutit.net/terapia.html>, Hämtad 7.4.2008.

Svenska akademiska ordboken, [www], Tillgänglig:

<http://g3.spaakdata.gu.se/saob/index.html>, Hämtad 12.2.2008 .

Opublicerade källor

Ingman- Friberg Susanne, 2008, Intervju om stallet Team Rufus [muntl.], transkriberad och bifogad till detta arbete, 18.4.2008

BILAGA 1

Bästa delagare,

Mitt namn är Manda Tuomainen och jag studerar ergoterapi för tredje året vid Arcada. Som bäst håller jag på att göra mitt slutarbete som handlar om att beskriva arbetsprocessen användning som medel i terapi samt beskriva hur de aktiviteter som ingår i ridterapin kan användas i klientarbetet för att uppnå individuella mål. Examensarbetet är ett beställningsarbete från ridterapi stallet team Rufus. I studien kommer tre personers ridaktivitet att dokumenteras via videofilmning. Videofilmerna kommer sedan att analyseras med utgångspunkt i de individuella målen och ridaktiviteten. Deltagandet i denna studie är frivilligt och deltagandet kan avbrytas när som helst den deltagande så önskar. Filmningen sker vid Team Rufus endast i samband med ett ridterapi tillfälle. Undertecknad ber er härmed vänligen tillstånd för ert deltagande. Allt videomaterial behandlas konfidentiellt och filmerna kommer endast att användas i syfte att beskriva ridaktivitetens användning som medel i terapin. Videomaterialet kommer att uppbevaras på skolan efter avslutad studie.

Med vänlig hälsning

Skolans handledare

Manda Tuomainen

Denice Haldin

Ergoterapi studerande

lektor för linjen i ergoterapi

e-mail: manda.tuomainen@arcada.fi

e-mail: denice.haldin@arcada.fi

Jag/Vi har tagit del av ovanstående text och ger mitt/vårt godkännande till filmningen

Kyrkslätt _____, _____ 2008

Bilaga 2

Arvoisa osallistuja,

Nimeni on Manda Tuomainen ja opiskelen kolmatta vuotta toimintaterapiaa Arcadassa.

Lopputyöni aiheena on ratsastusaktiviteetin käyttö terapiassa sekä kuvaus tämän aktiviteetin käytöstä asiakaskeskeisessä työssä, jotta yksilölliset tavoitteet saavutettaisiin. Lopputyössäni aion dokumentoida kolme terapiatilannetta video-kameralla. Lopputyöni on tilaustyö talli Team Rufukselta.

Pyydän täten lupaanne opinnäytetyöhöni osallistumiseen. Dokumentointi kohdistuu ainoastaan asiakaskohtaisiin tavoitteisiin sekä ratsastusaktiviteetteihin. Osallistuminen on vapaaehtoista ja osallistuja voi koska hyvänsä keskeyttää mukanaolonsa. Dokumentointi käsitellään luottamuksellisesti eikä osallistujien tietoja julkaista. Kuvausmateriaalit säilytetään koulussani lopputyöni valmistuttuaan.

Ystävällisin terveisin,

Koulun vastaava opettaja

Manda Tuomainen

Denice Haldin

Toimintaterapia opiskelija

Toimintaterapian lehtori

s-posti:manda.tuomainen@arcada.fi

s-posti:denice.haldin@arcada.fi

Olen/olemmme perehtyneet yllä olevaan tekstiin ja hyväksymme täten videodokumentoinnin.

Kirkkonummi _____ . _____ kuuta 2008
